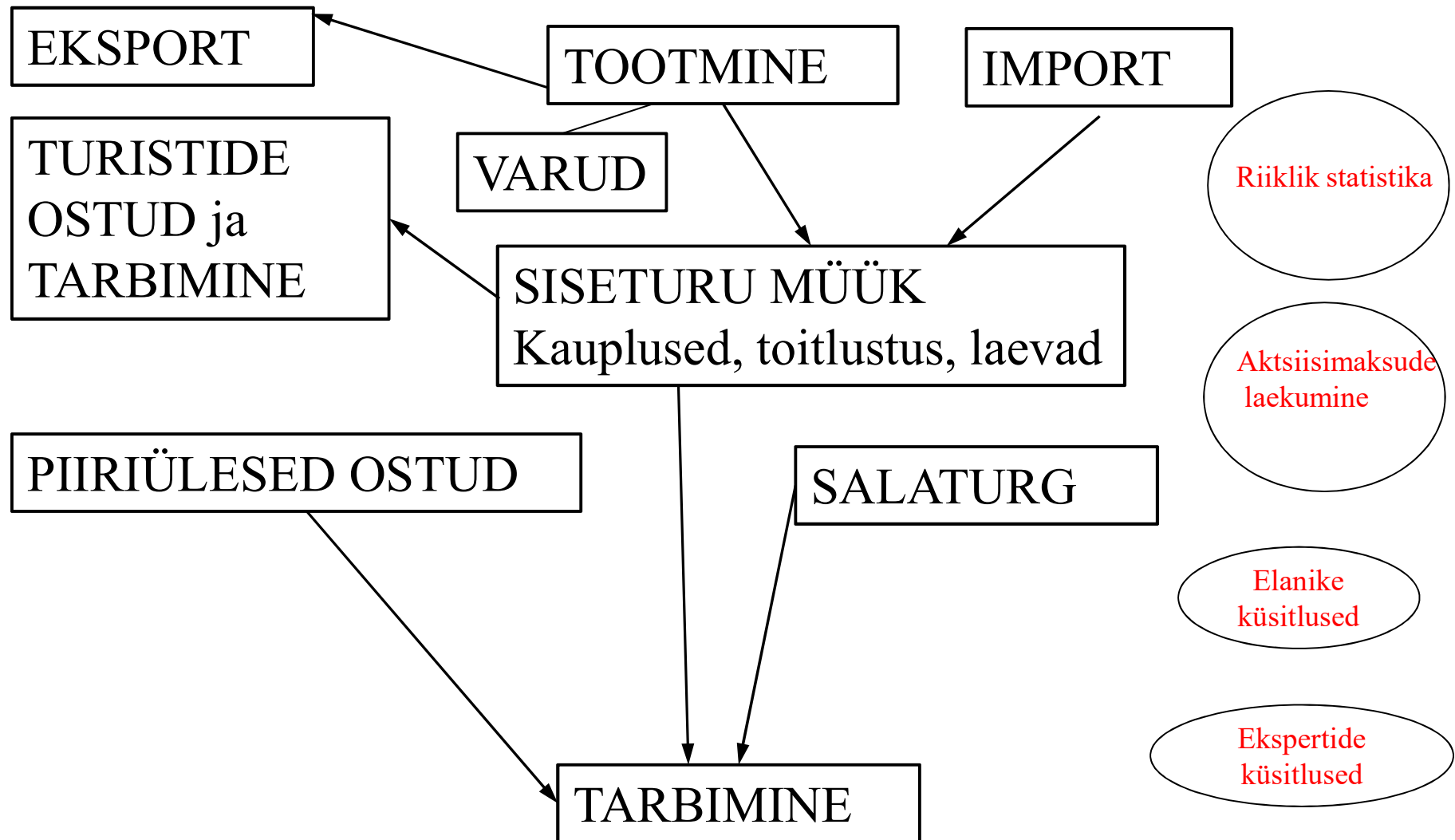

Alkoholi turg, tarbimine ja elanike hinnangud riigi alkoholipoliitikale

Marje Josing

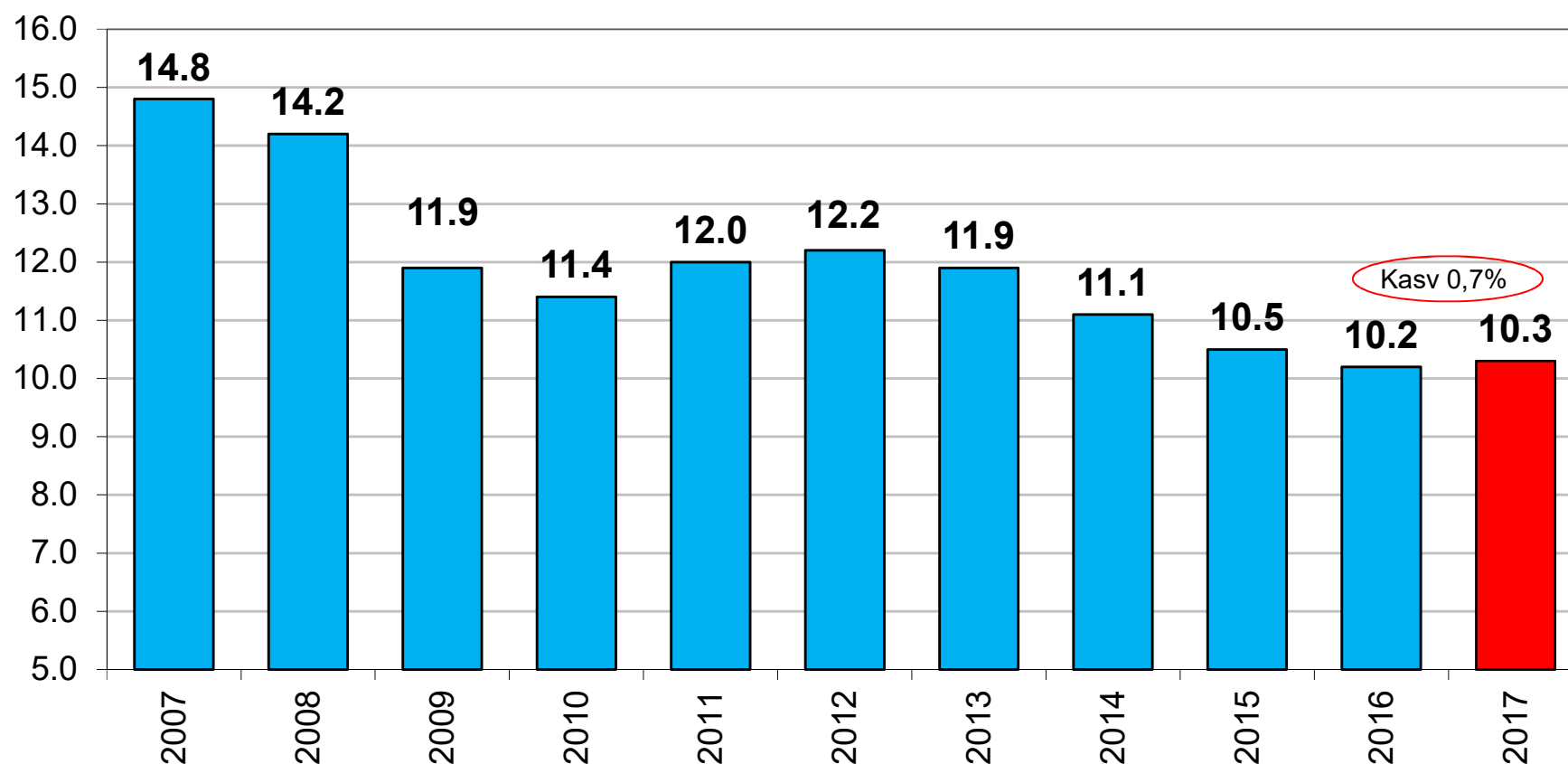
Juuni 2018

Keeruline turg, analüüs tugineb väga mitmetele allikatele

Alkoholi tarbimine Eestis

(liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta aastas 100%-lises alkoholis)

Tarbimine elaniku kohta: 2016 8,56 l, 2017 8,62;
täiskasvanud elaniku kohta 2016 10,21 l; 2017 10,29 l

Alkoholi tarbimine Eestis 2016. ja 2017.a

(liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100%-lises alkoholis)

		<u>2016</u>	<u>2017</u>
• Legaalne müük*	+	15,6	13,0
• Illegaalne müük (salaviin)	+	0,5	0,5
• Välismaalt ostetud	+	0,8	2,6
• Välisturistide kaasaostud	-	5,5	4,6
• Välisturistide tarbimine Eestis	-	1,2	1,2
• Kokku tarbimine	=	10,2	10,3

* Legaalne müük = toodang + import - eksport

Alkohoolsete jookide legaalne siseturu müük (miljon liitrit)

	<u>2016</u>	<u>2017</u>	
• Kange alkohol	17,3	13,4	-23%
• - <i>viin</i>	10,8	7,8	-28%
• Õlu	121,0	103,3	-15%
• Lahjad alkohoolsed joogid	63,8	52,2	-18%
• Vein	21,3	19,5	-8%

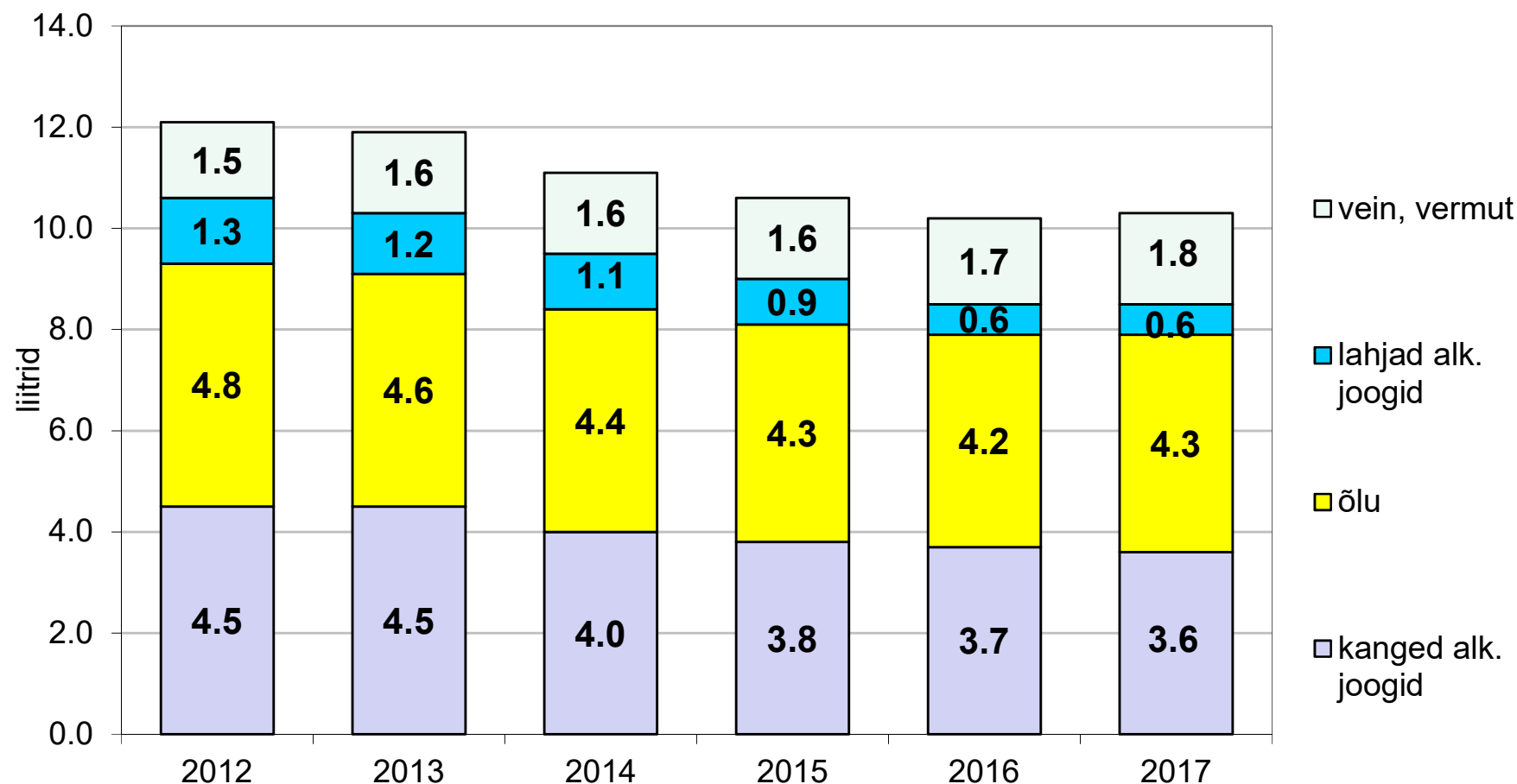
Alkoholi tarbimine Eestis 2017.a

(keskmiselt liitrit ühe täiskasvanud (15+) elaniku kohta aastas)

	tootekangus	100%-lisena
• Kanged alk. joogid	9,4	3,6
– s.h. viin	5,7	2,2
• Õlu	82,2	4,3
• Viinamarjavein, vermut	15,1	1,8
• Lahjad alkohoolsed joogid	11,7	0,6
• Kokku		10,3

Alkoholi tarbimine

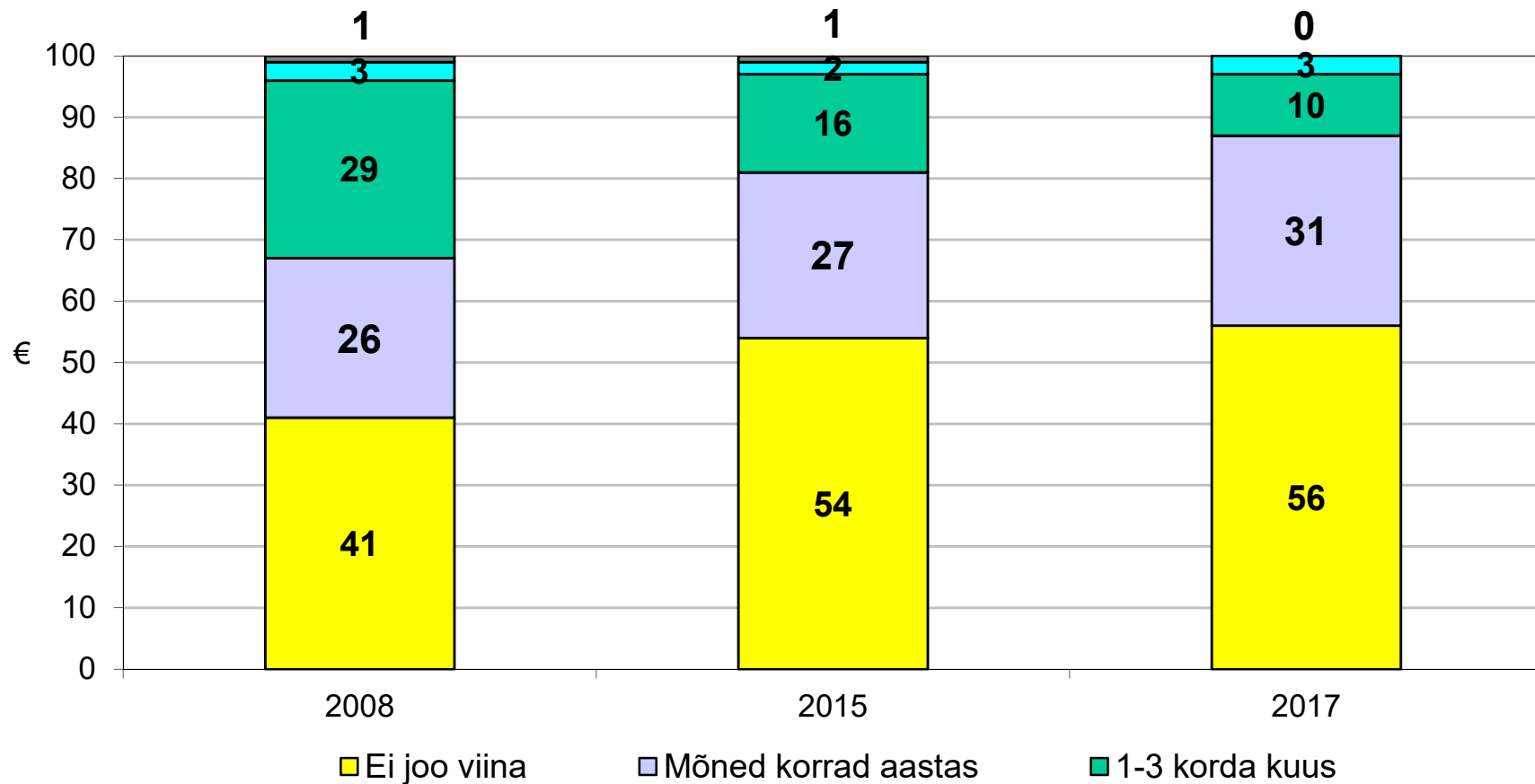
(liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100%-lises alkoholis)

Viina tarbimise sagedused

(% vastanutest)

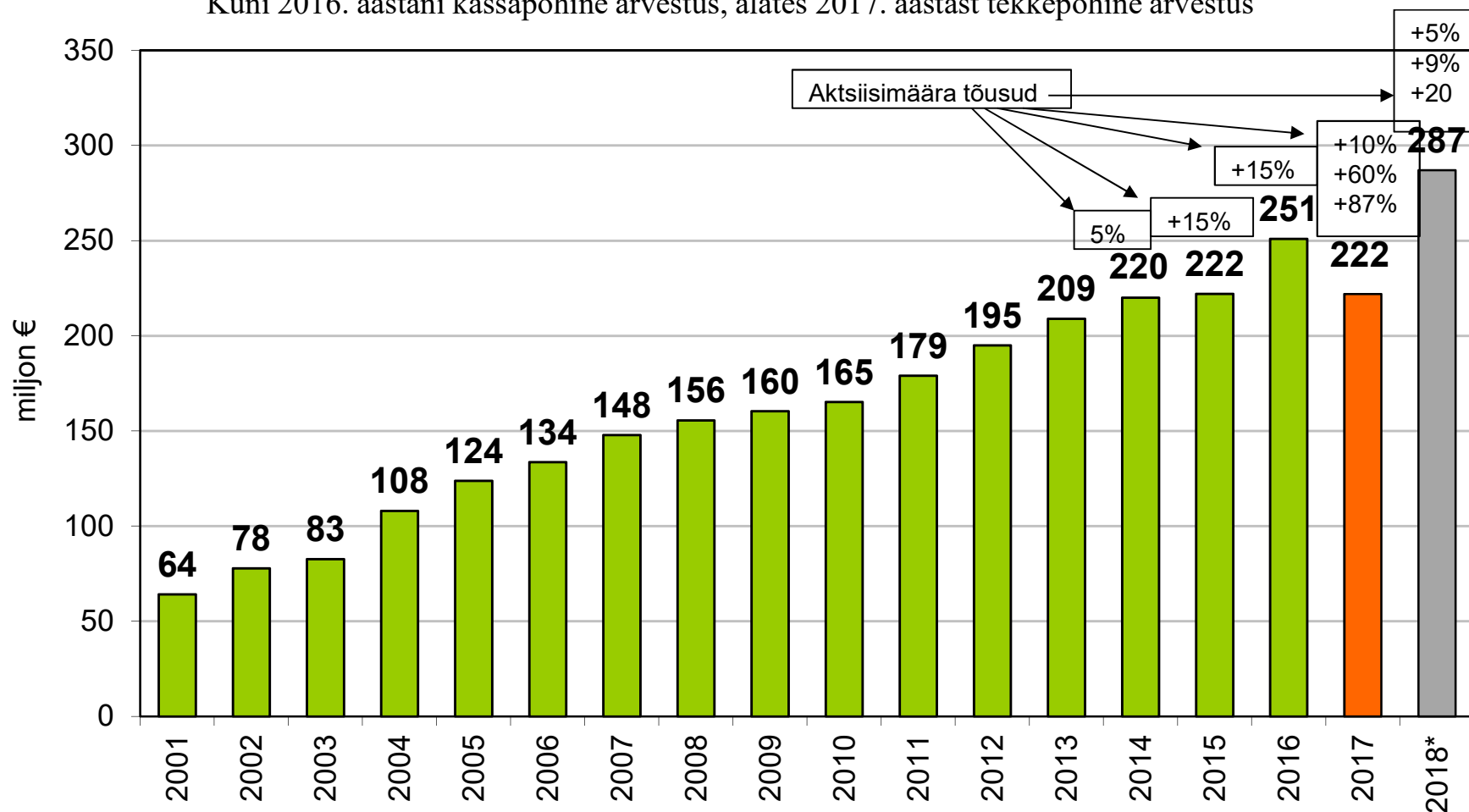
Kange alkoholi tarbijate arv väheneb

Alkoholi aktsiisitulud (miljon €)

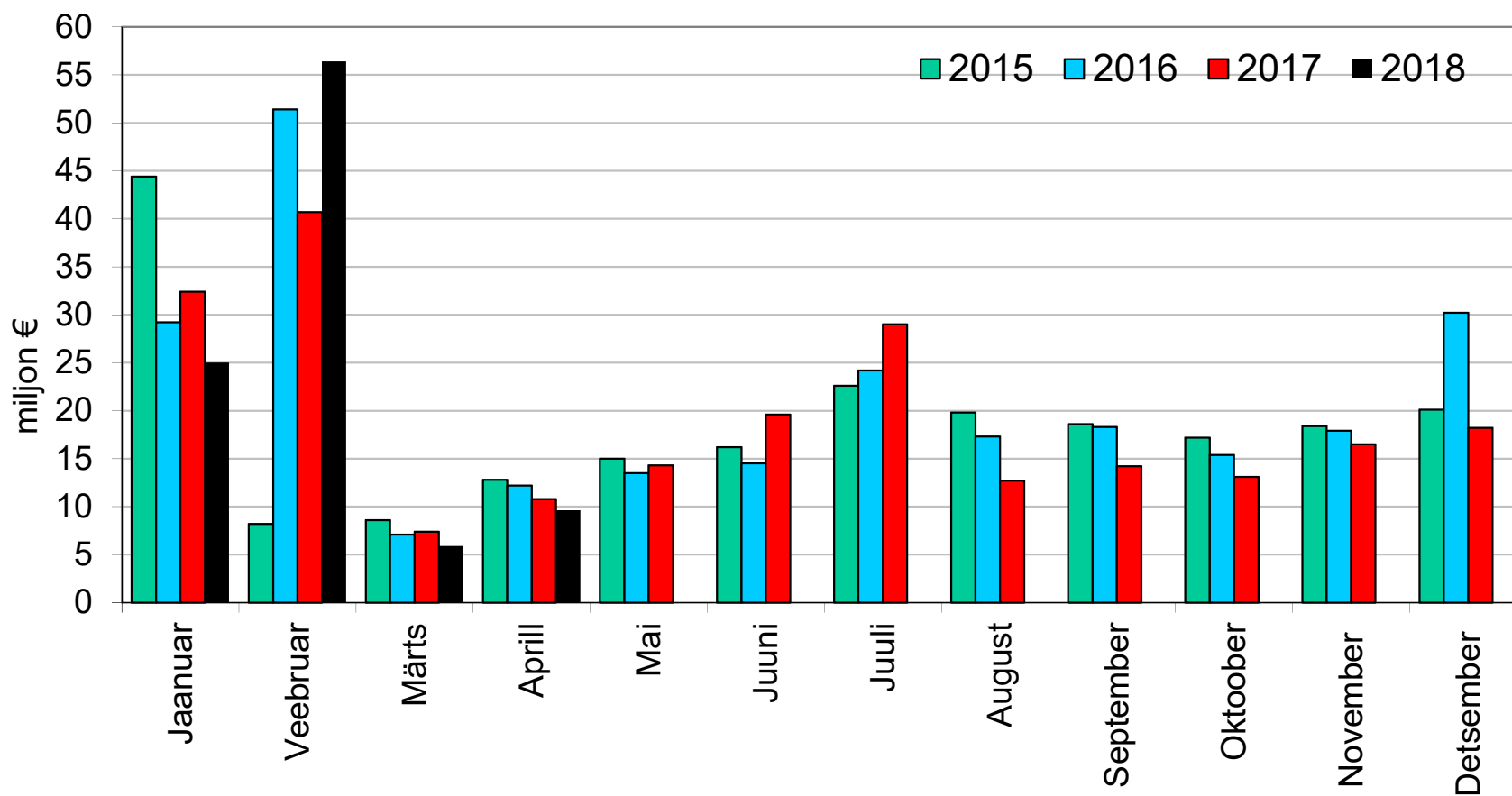
Kuni 2016. aastani kassapõhine arvestus, alates 2017. aastast tekkepõhine arvestus

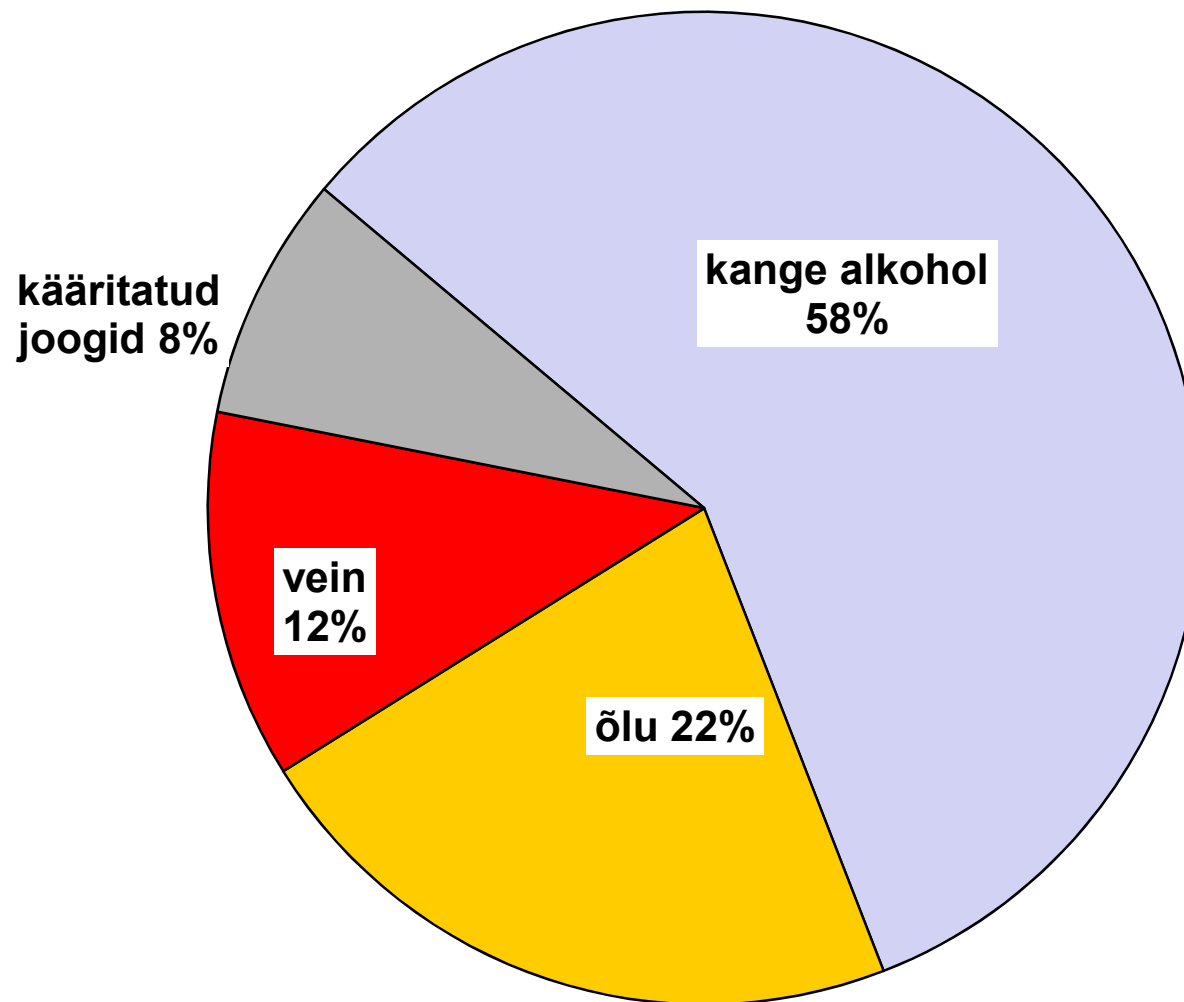
Alkoholi aktsiisitulude laekumine 2015-2018

(kassapõhine arvestus, miljon €)

Suur aktsiistõusu eelne tootjate ja kaubanduse poolne varude tegemine moonutab olukorda turul

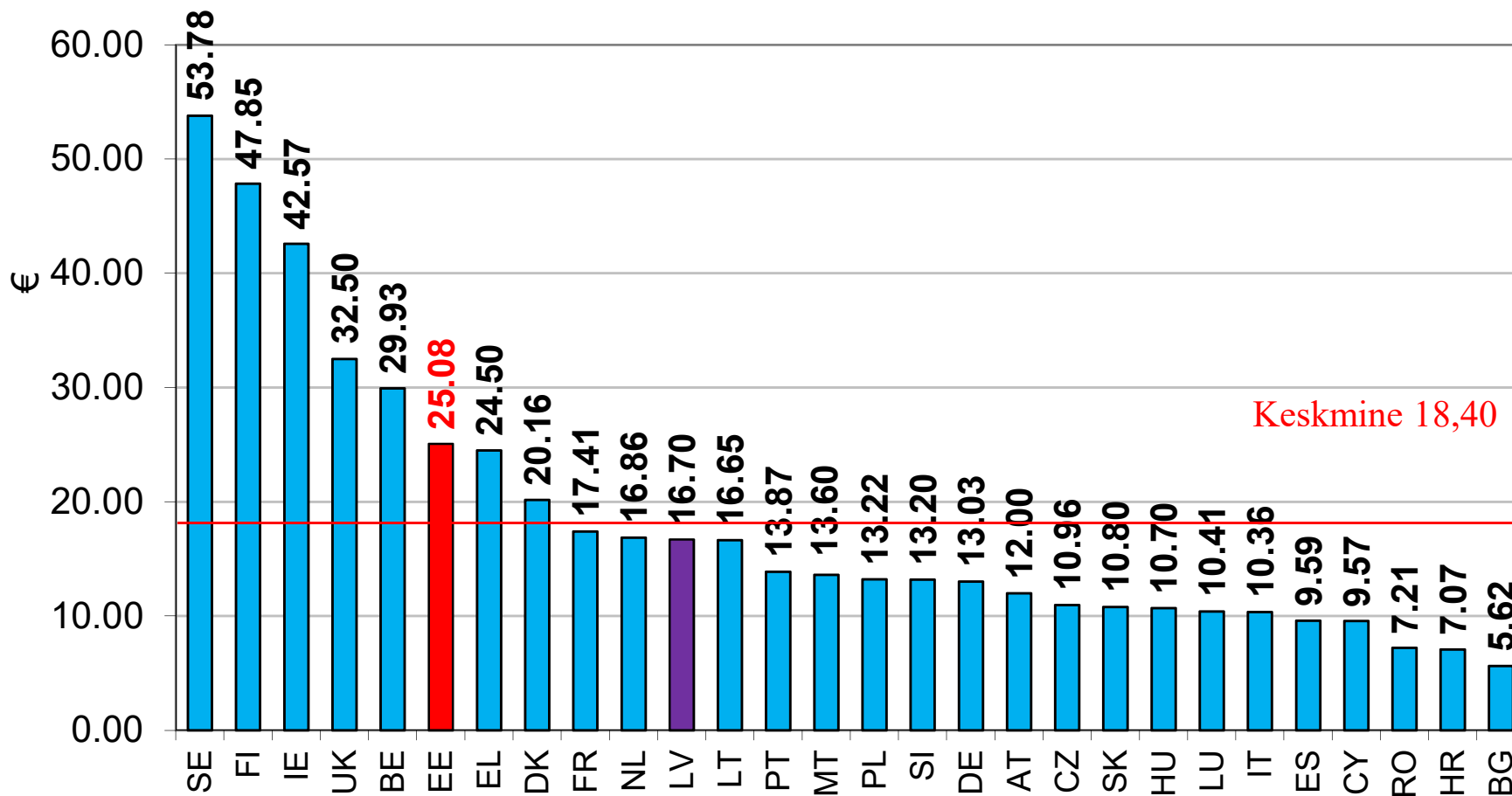

Aktsiisi laekumine 2017.a jookide lõikes

Kange alkoholi aktsiisimäärad Euroopa Liidu riikides

(seisuga 01.01.2018, eurot ühe liitri absoluutalkoholi kohta)*

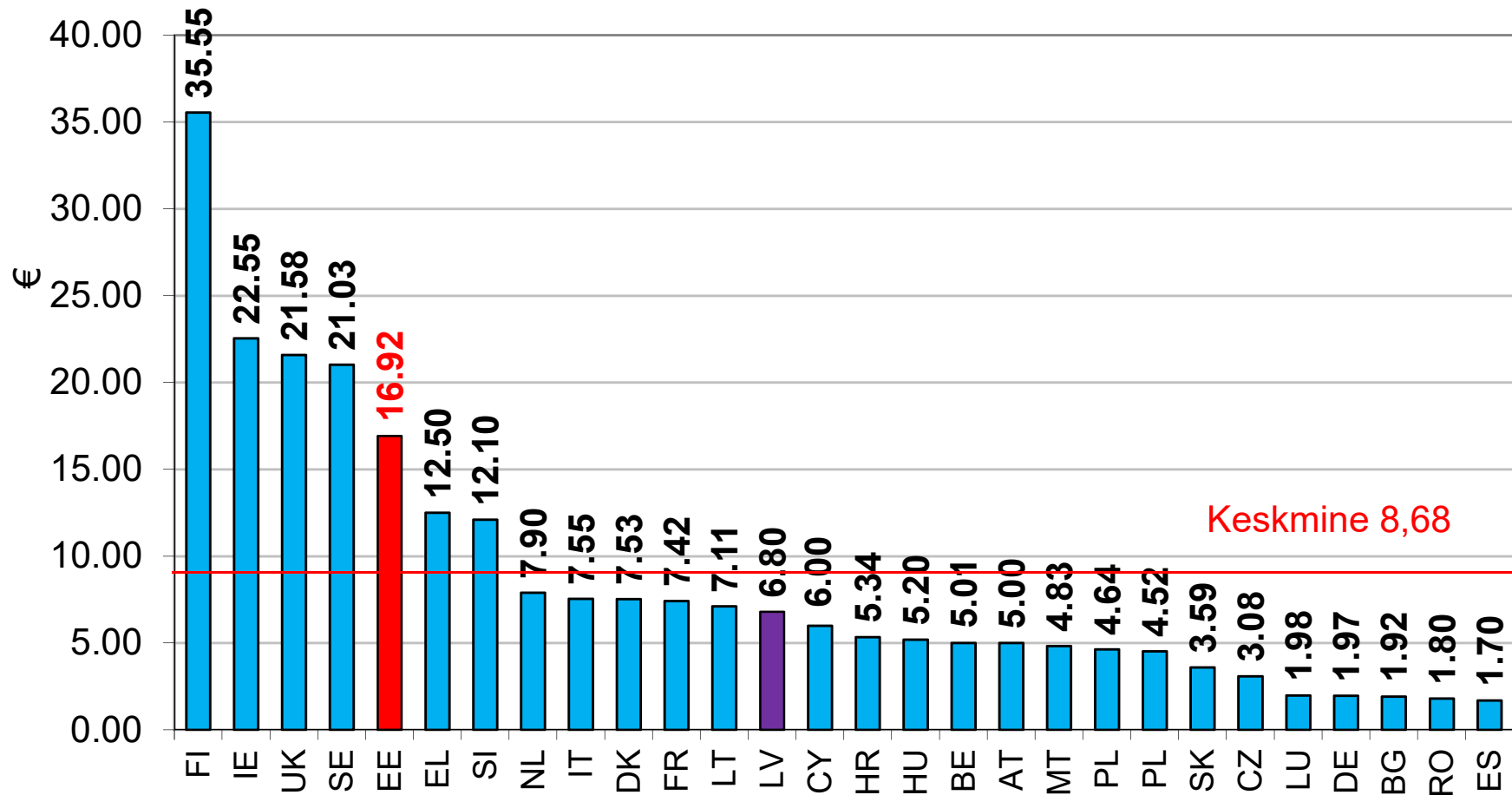

Allikas: Euroopa Komisjon

*Eestis tõusis aktsiis veebruaris, Lätis märtsis

Õlle aktsiisimäärad Euroopa Liidu riikides

(seisuga 01.01.2018, eurot ühe liitri absoluutalkoholi kohta)*

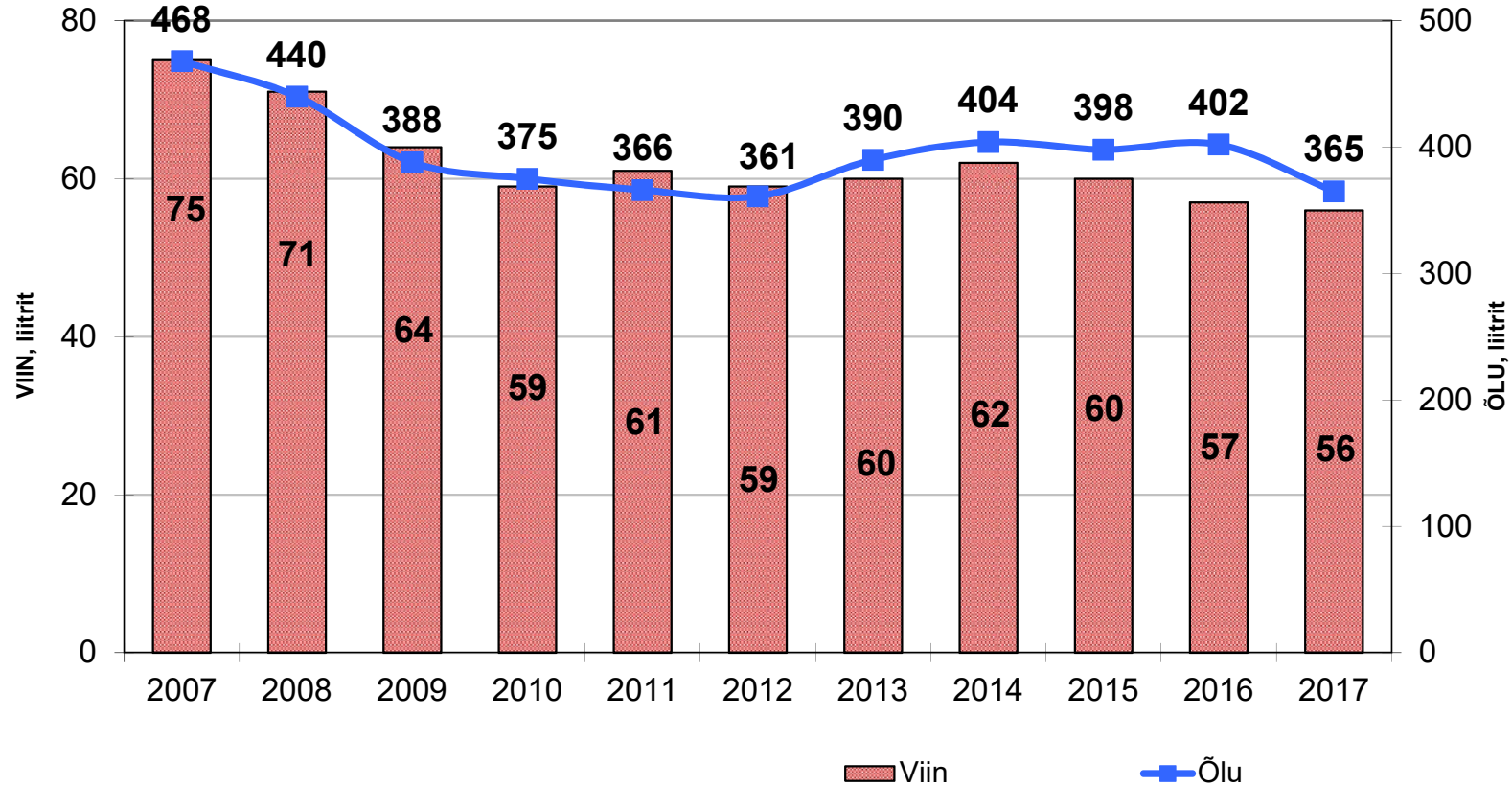

Allikas: Euroopa Komisjon

*Eestis tõusis aktsiis veebruaris, Lätis märtsis

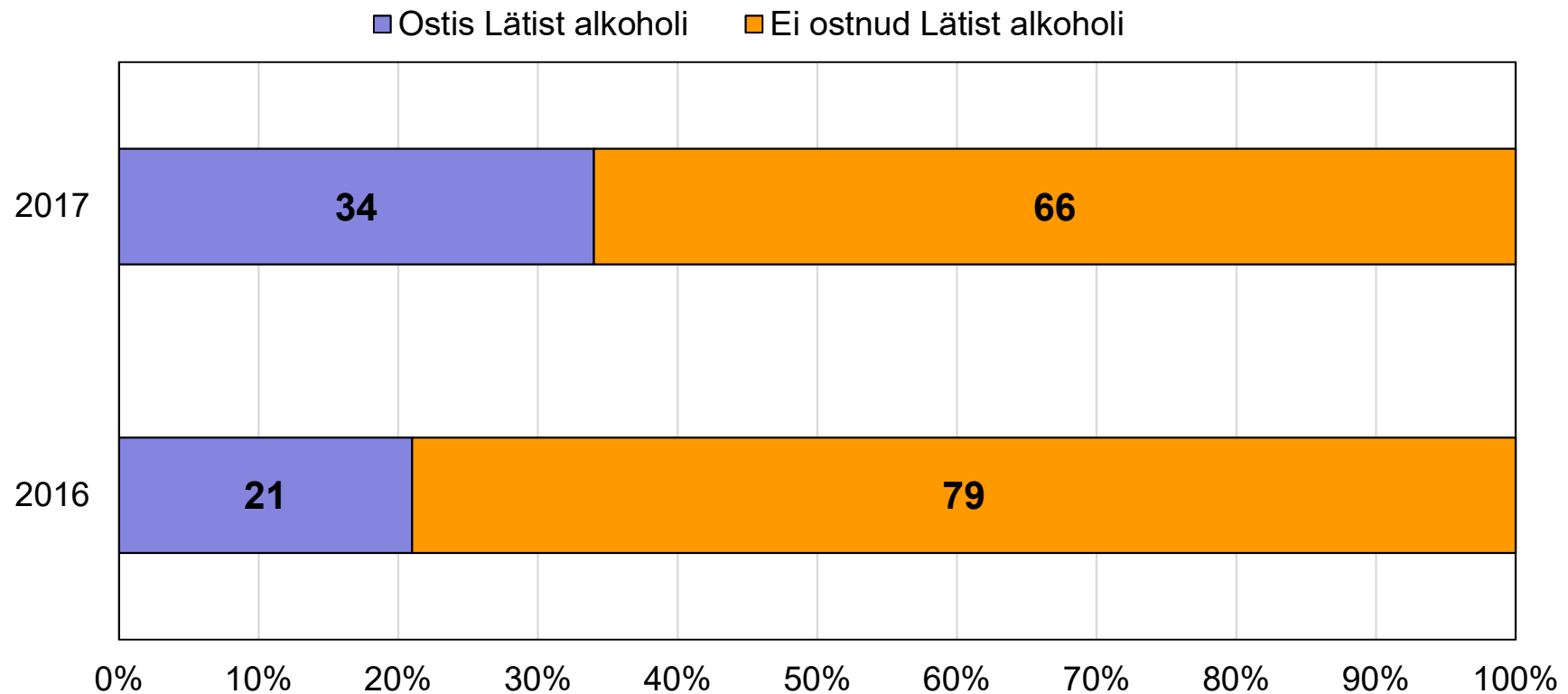
Õlle või viina kogused, mida tinglikult saaks Eestist osta keskmise netokuupalga eest (liitrit)

2017. aastal saanuks Läti piiripoodidest Eesti netopalgaga osta vastavalt 89 liitrit viina või 770 liitrit õlut

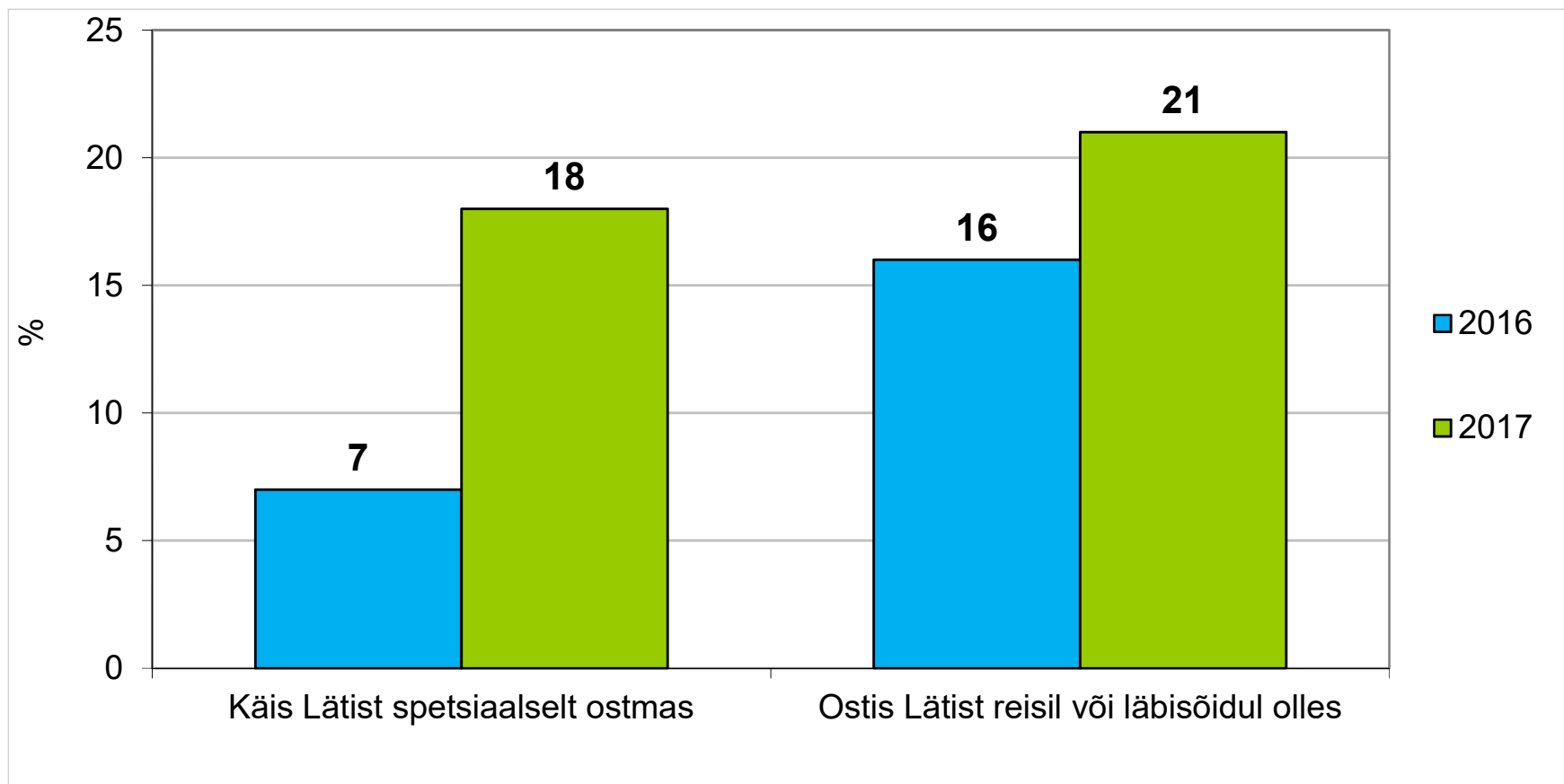
Alkoholi ostmine Lätist 2016. ja 2017. aastal (% vastanutest)

Lätist alkoholi ostnute osakaal kasvas 62%

Alkohoolsete jookide ostmise ostuviisi järgi 2016. ja 2017. aastal (% vastanutest)

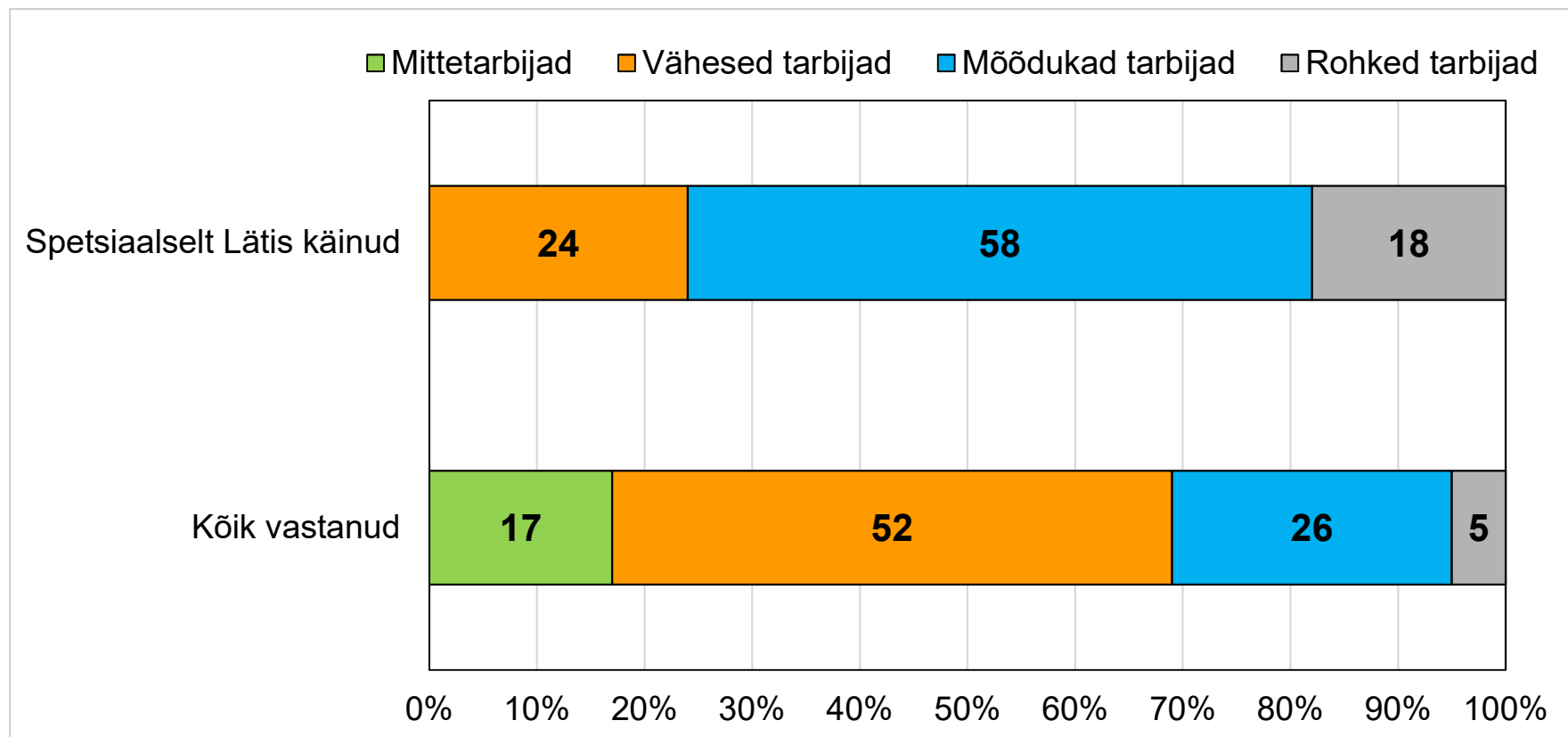
Spetsiaalselt Lätist alkoholi ostnute osakaal kasvas enam kui 2 korda

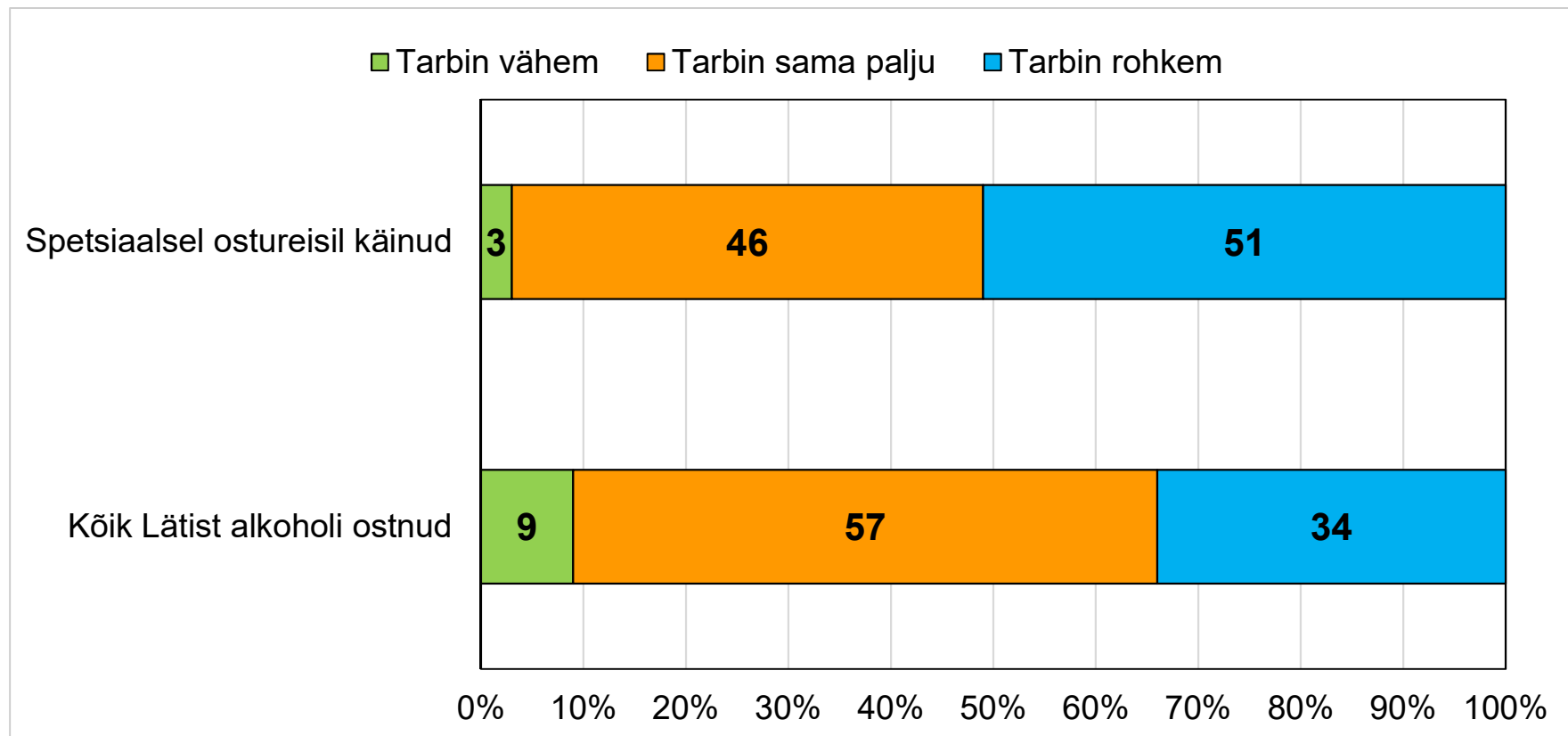
Lätis spetsiaalselt alkoholi ostnute profiil tarbijatüüpide lõikes

(% spetsiaalselt Lätis alkoholi ostmas käinutest ja % kõigist vastanutest)

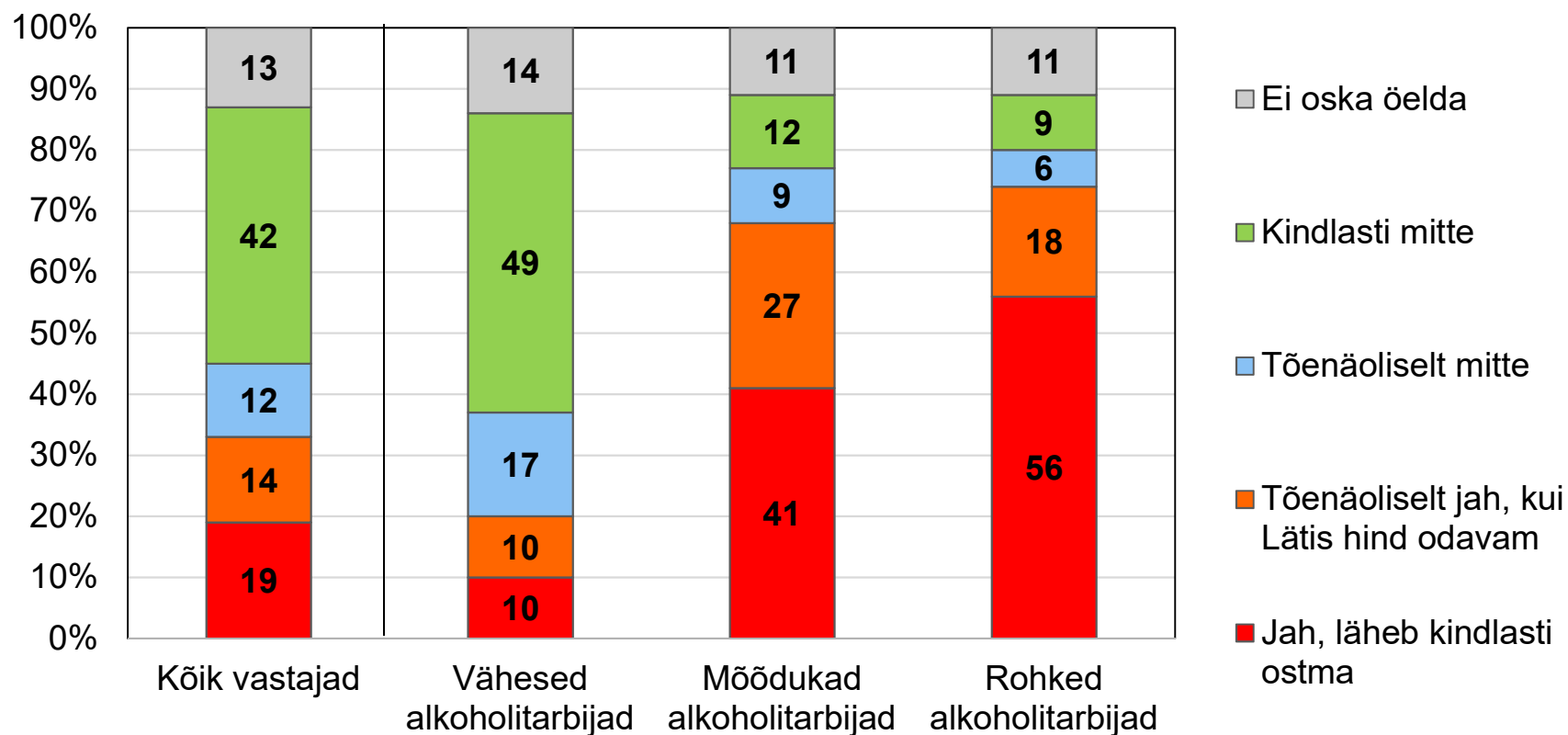

Hinnangud alkoholi koduse varu mõju kohta isiklikule alkoholitarbimisele

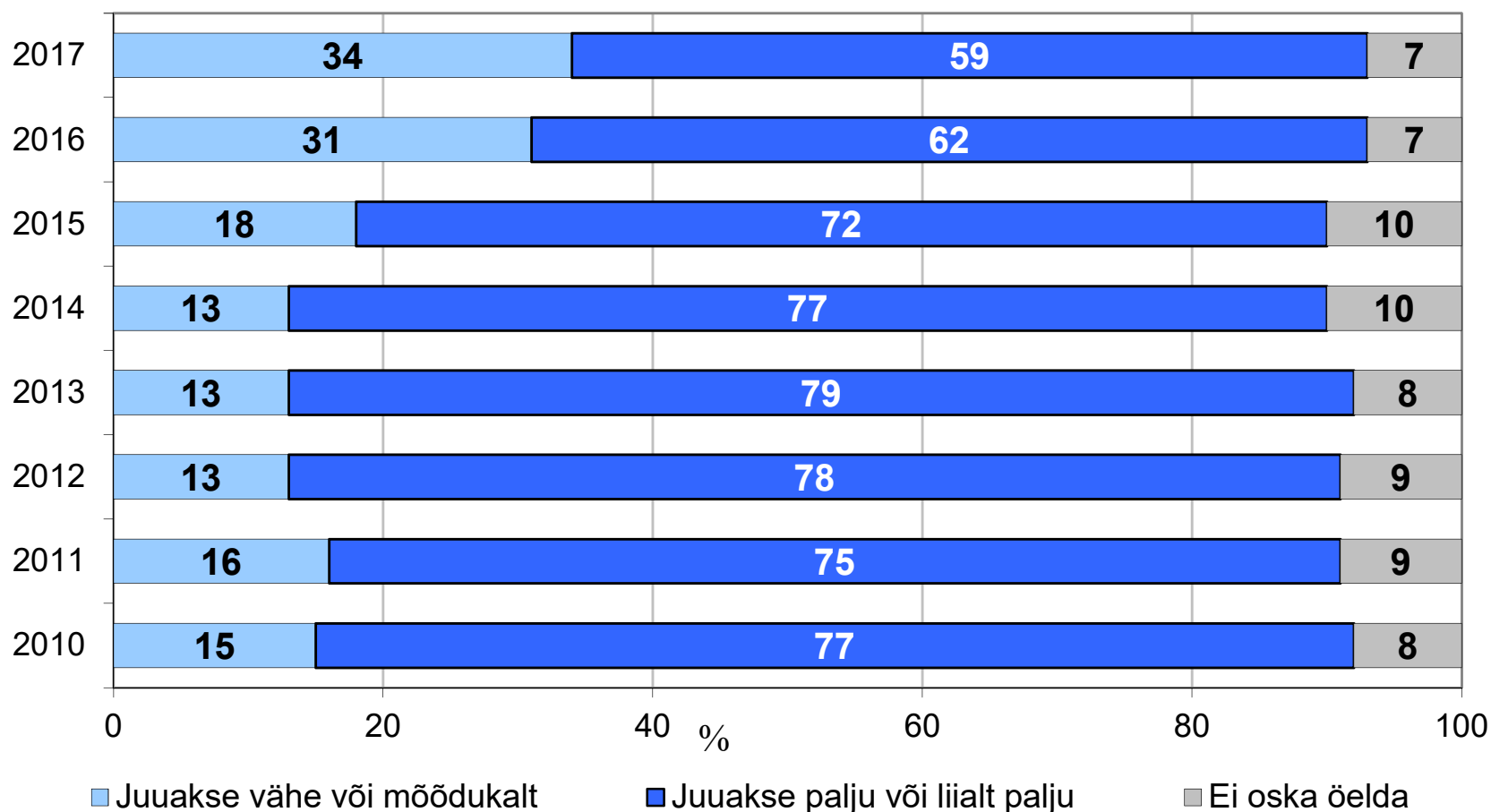
(% vastajarühmast)

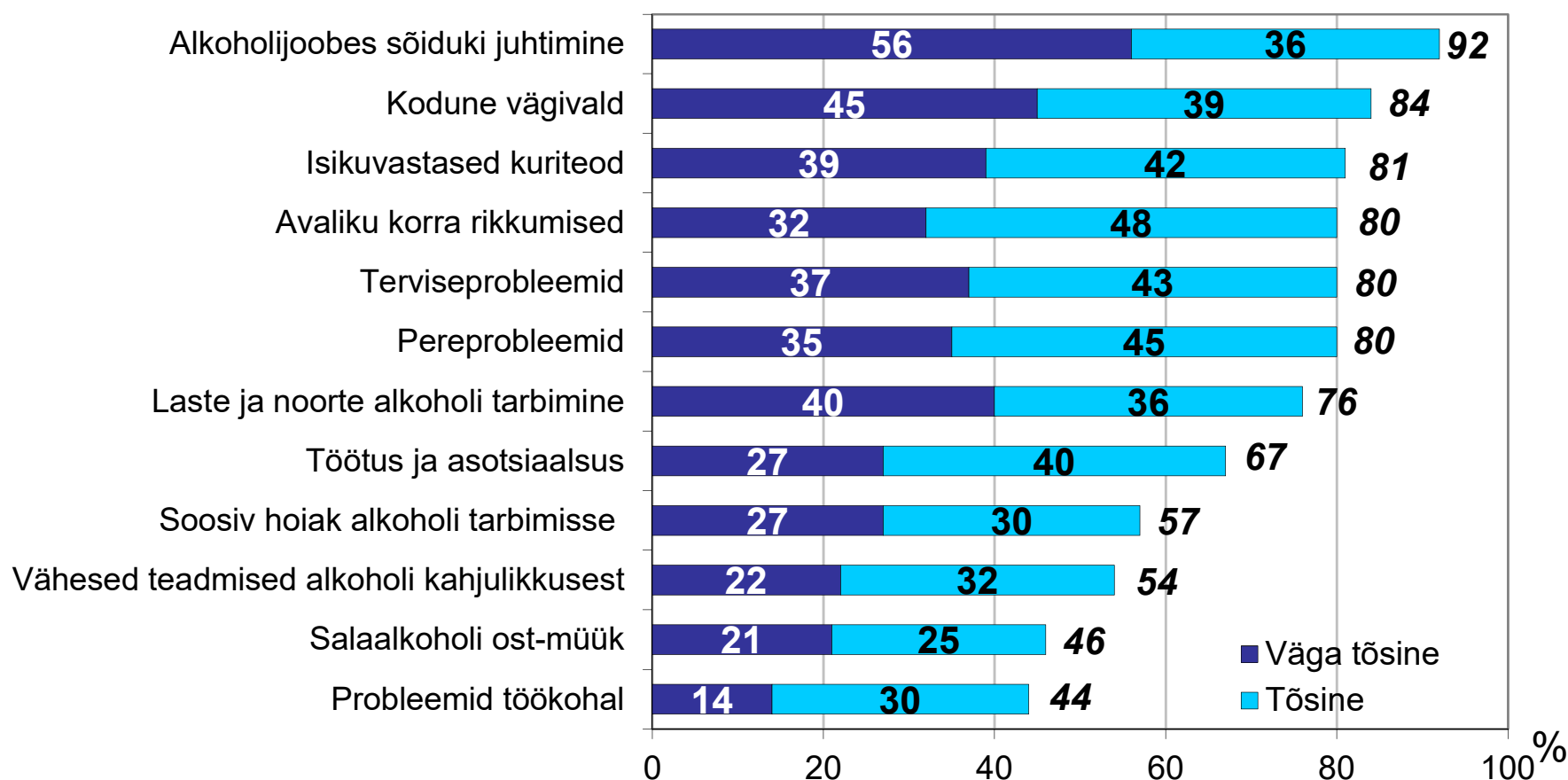
Elanike plaanid minna 2018.aastal Lätti alkoholi ostma (% vastajatest)

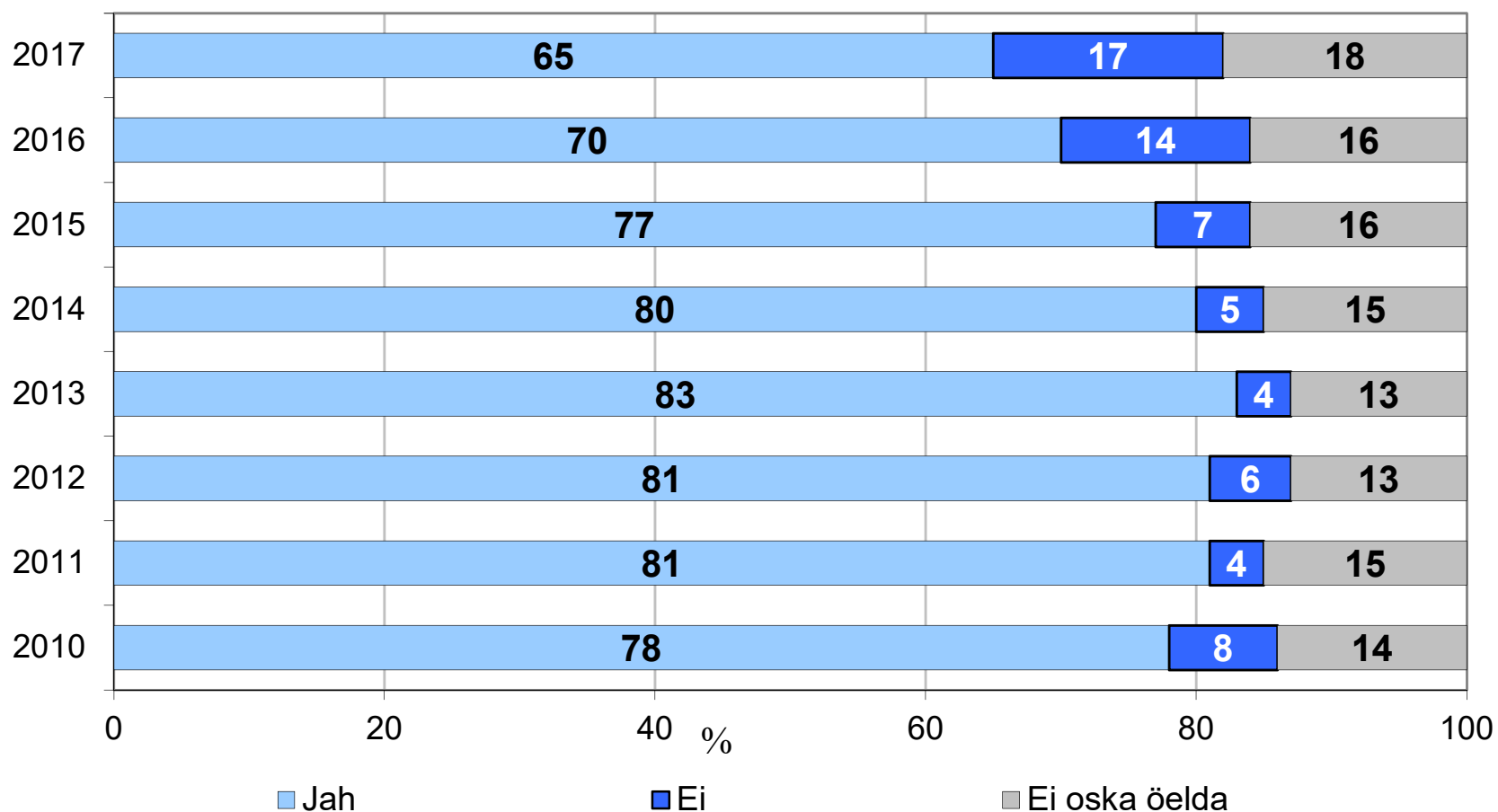
Elanike hinnang kaasmaalaste alkoholitarbimisele (% vastanutest)

Elanike hinnang alkoholiga seonduvate probleemide tõsidusele Eestis 2017 (% vastanutest)

Elanike hinnang vajadusele Eestis alkoholitarbimist vähendada (% vastanutest)

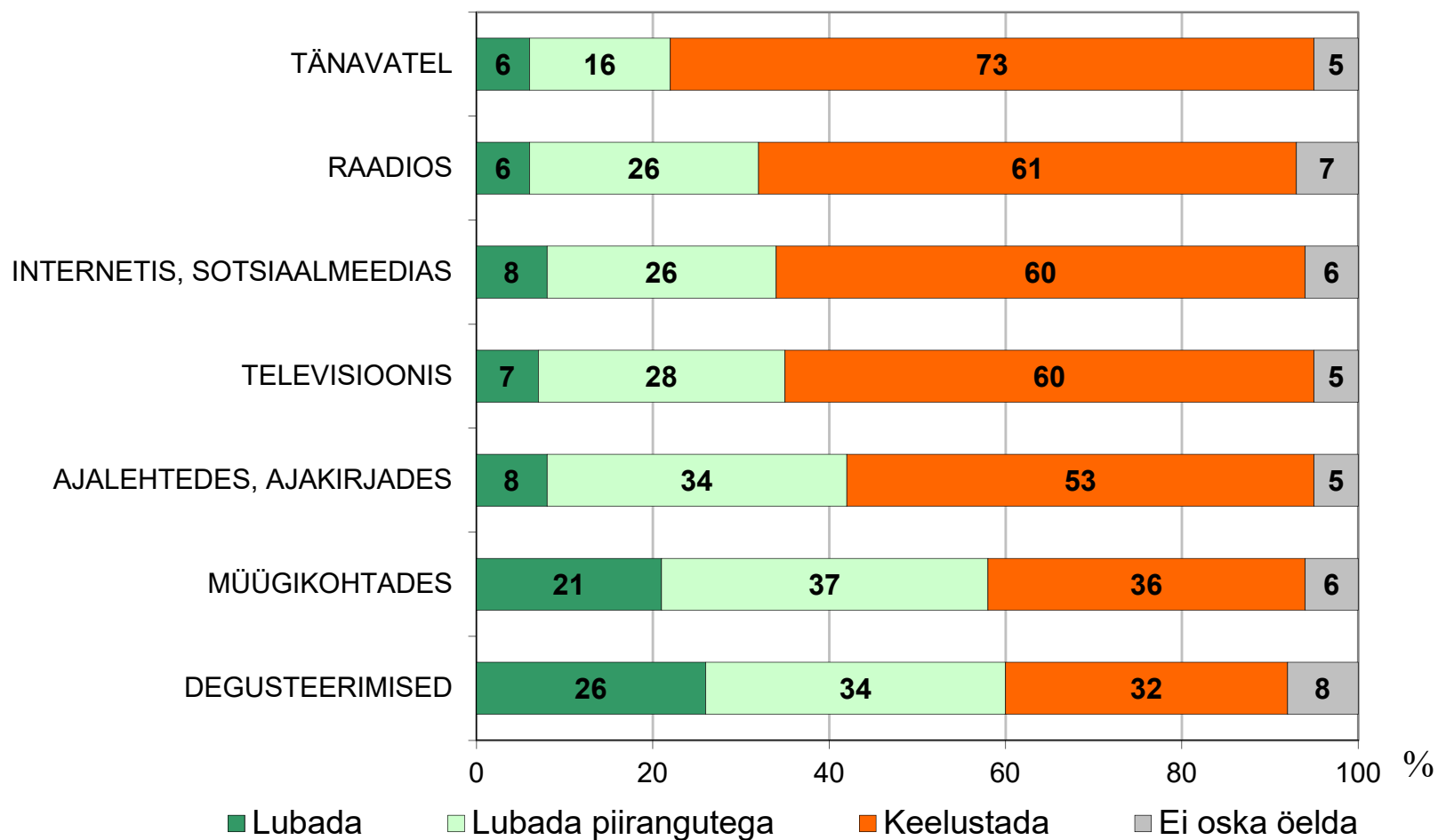

Elanike hinnangud alkoholitarbimise vähendamise meetmetele

(% vastanutest, kelle hinnangul tuleks elanike alkoholitarbimist vähendada)

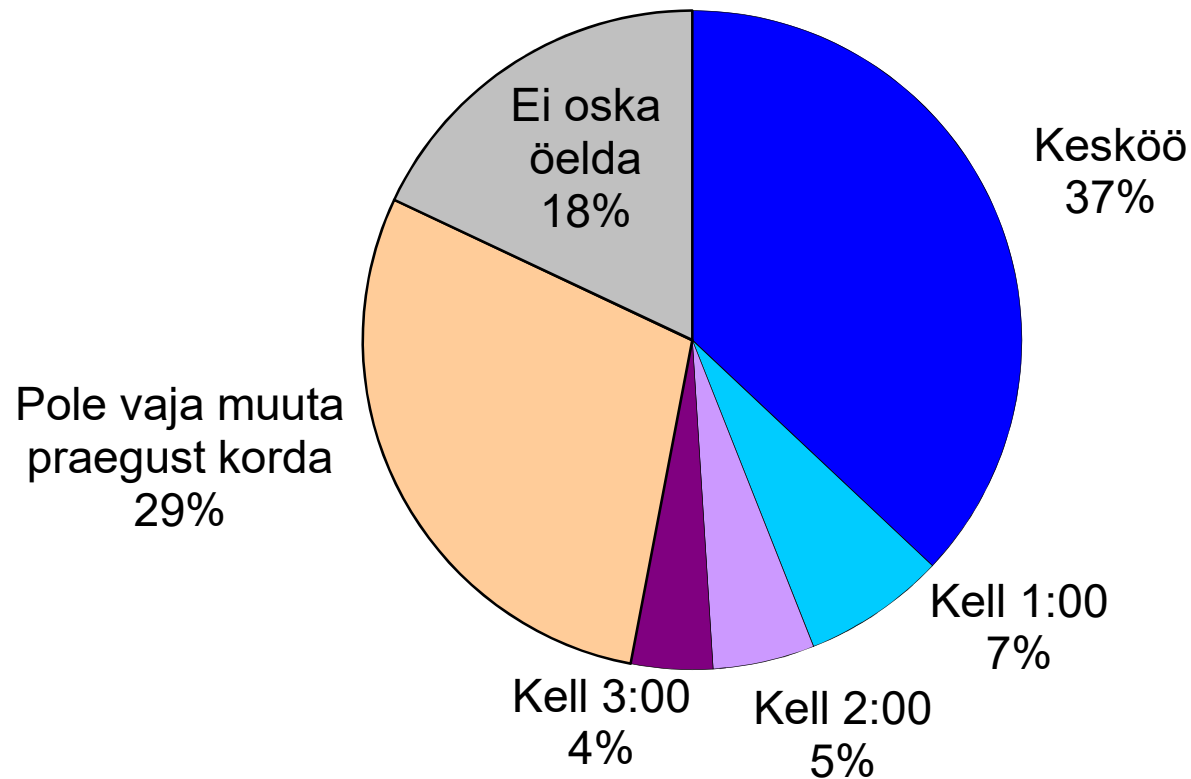
	%
Inimesed ise peaks muutma oma suhtumist alkoholi tarbimisse ja olema teistele (sh lastele) paremaks eeskujuks	87
Noortele peaks looma rohkem vaba aja veetmise võimalusi	86
Noortele peaks näitama alkoholi tarbimise negatiivseid tagajärgi	85
Alkoholijoobes inimesi peaks õigusrikkumiste korral rangemalt karistama	80
Avalikel üritustel ja nende kajastamisel mitte propageerida alkoholi tarbimist	78
Tuleks suurendada järelevalvet alkoholi müügiga seotud õigusrikkumiste üle	77
Alkoholi reklaami peaks piirama	77
Tuleks teha rohkem saateid ja artikleid alkoholi kahjulikkusest	60
Alkoholi reklaam tuleks ära keelata	56
Alkoholi müügikohti peaks vähendada	44
Tuleks edendada karskusliikumist	43
Mina ise peaksin vähendada oma alkoholitarbimist	31
Alkoholiaktsiis peaks olema kõrgem ja alkohol kallim	21

Elanike hinnangud alkoholireklaami lubatavusele meediakanalites (% vastanutest)

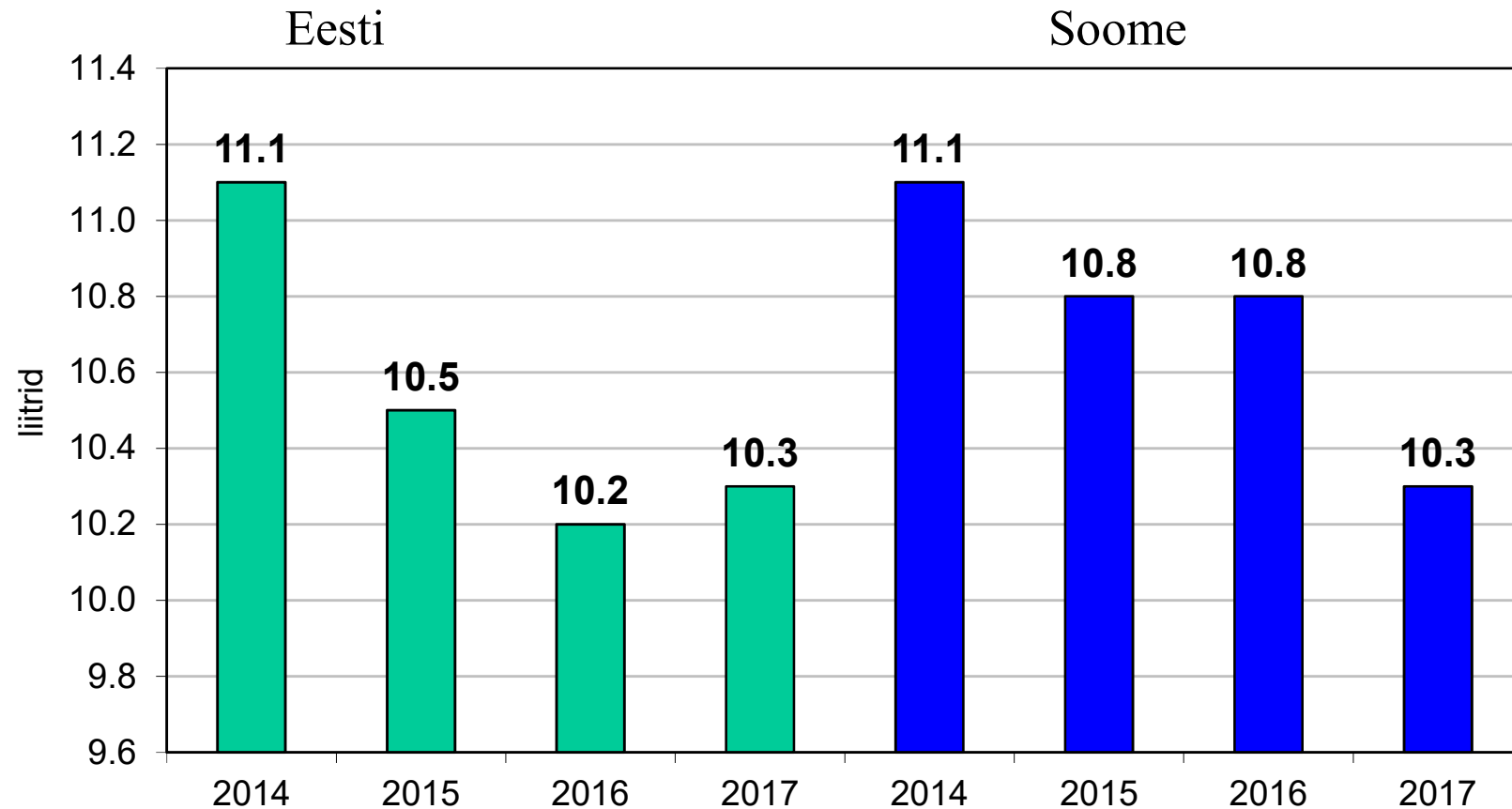

Elanike hinnang alkoholimüügi lõpetamise kellaajale toitlustuskohtades (% vastanutest)

Alkohoolsete jookide tarbimine Eestis ja Soomes (liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis)

- 2017.a tarbimise maht oluliselt ei muutunud, kuid muutus ostukäitumine ja inimeste hoiakud
- Uus on see, et oluline osa tarbitavast alkoholist (neljandik) osteti välismaalt (peamiselt Lätist) ja siseturu müük vähenes oluliselt
- Välismaalt ostjad ostavad suuremaid koguseid korraga
- Suurenes nn hall majandus (Lätist ostetu edasimüük) ja salaturu mõiste laienes
- Tarbimine on endiselt liialt suur ja tarbimise langustrendi peatumise oluliseks põhjuseks on see, et Lätist saab osta odavat alkoholi ning ostetakse suuri koguseid

- Jaehindade (läbi aktsiisi) tõstmise asemel rakendada teisi alkoholipoliitika meetmeid
- Eesmärgist oleme veel kaugel –
  - WHO: max 6 liitrit abs alkoholi täiskasvanu kohta, et ühiskonnas majanduslik kasu ja kahju oleks tasakaalus (Eestis 10,3 l)

Täna

- Täiendav info :
  - www.ki.ee
  - Marje@ki.ee